X. évfolyam 51. szám
1954. december 16.

Ára 70 fillér

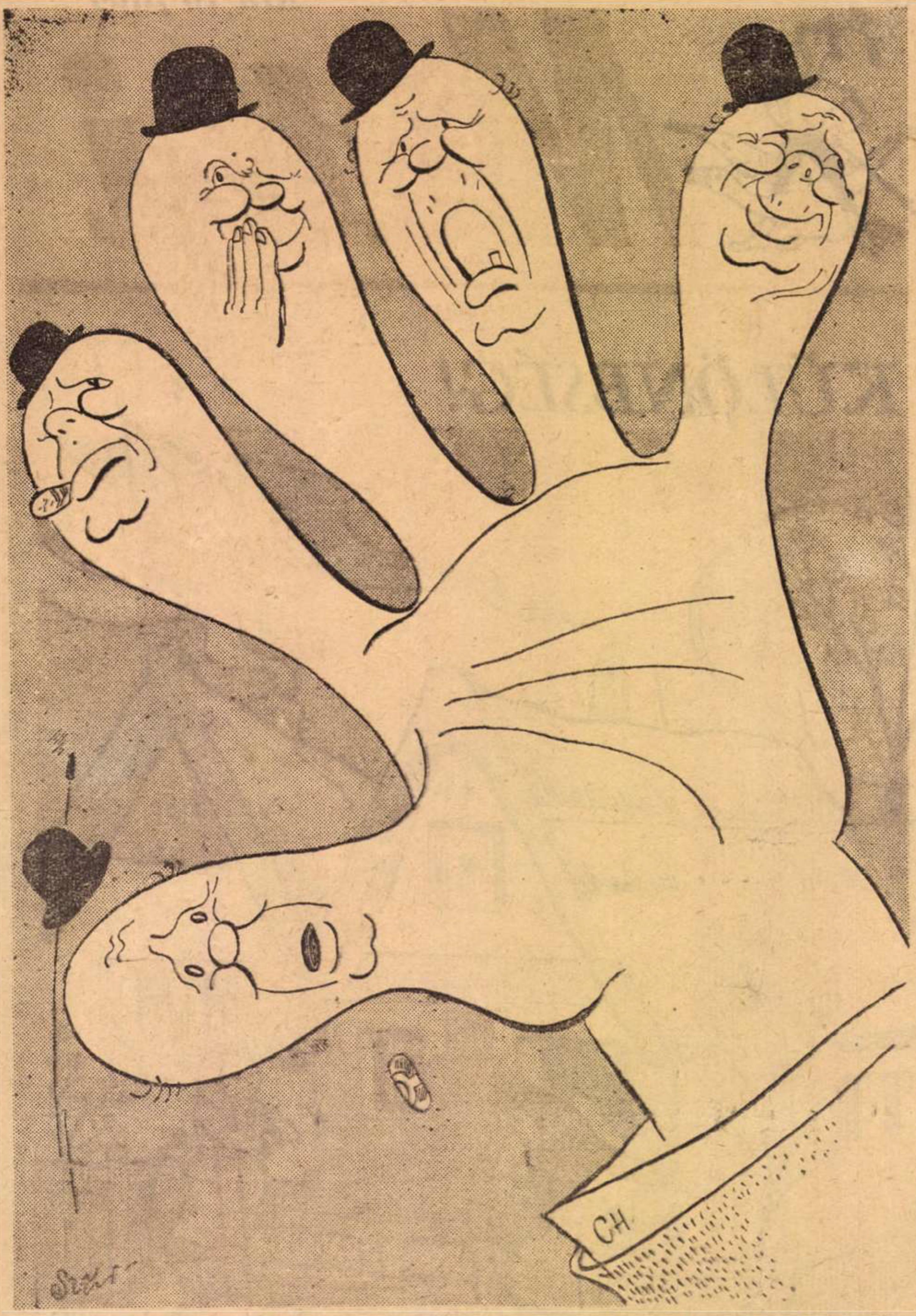
Ludas Matyi

NAGY KÜLÖNBSÉG!

Jó neked, Tera! A te urad körbe jár, az enyém meg cikcakkba...

Ujj-játék — ÚJ VÁLTOZATBAN

Olvasandó az „Ez elment vadászni" kezdetű gyermekjáték hangsúlyával!

Ez 1944-ben elment segítséget kérni a Szovjetuniótól a németek ellen..: Ez a Szovjetunió segítségével megmenekedett a német veszélytől... Ez rögtön utána újra fel akarta fegyverezni a németeket.:: Ez tíz év mulva bevallotta..: Ez két nap mulva letagadta.

(Szűr Szabó József rajza)

ÖT FILLÉR

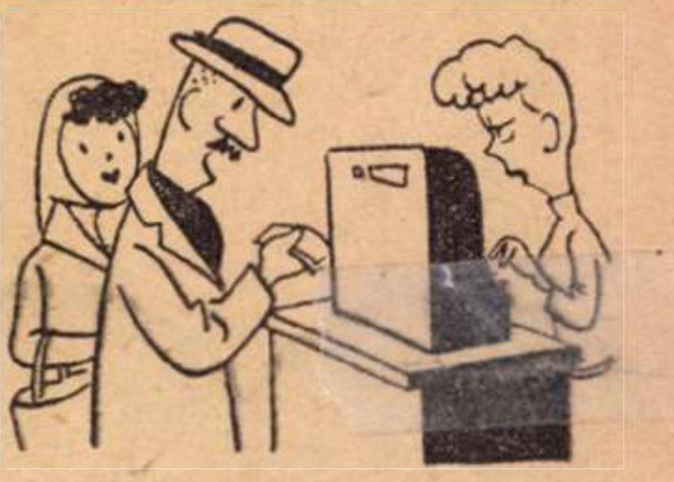
Zsugori ember vagyok. Onnan gondolom, hogy rettenetesen sajnálom azokat az öt filléreket, amelyekkel naponta többször megkárosítanak. Jogtalanul! — ezt meg kell mondanom, igazságtalanul, megkérdezésem nélkül, egyéni nézeteim figyelmen kívül hagyásával döntenek rólam, helyesebben pénzemről.

Tisztelettel nézem embertársaimat, akik a világ legtermészetesebb dolgaként veszik tudomásul, hogy büfében, éttermekben, s megszámlálhatatlan más helyen nem adnak vissza a pénztárnál öt fillért, 'tisztelettel nézem őket, akik lelkitusa nélkül nyugodnak bele abba, hogy a kalauzok zöme 35 fillér helyett negyven fillérért árusítja a gyermekjegyet. Tisztelem, csodálom — ámde követni nem tudom őket. Mit csináljak: belőlem hiányzik a nagyvonalúság, Nekem fájnak az öt fillérek. Zsugori vagyok.

S fáj az a gépies közöny is, amellyel ötfillérjeimet eltulajdonítják. Semmi „bocsánat, nincsen ötfilléresem!", semmi elnézést kérő pillantás. Nem. Bemondják: harmincöt fillér. És visszaadnak a forintból hatvanat. Jár nekik.

Akadtam már néhány olyan pénztárosra és kalauzra, akik visszaadtak öt fillért. Sajnálattal pillantottam rájuk. Ezek biztosan rosszul dolgoztak, fegyelmi ügyük volt és a felsőbbség megvonta tőlük az ötfillérek jogát.

Nemrégiben tíz percig figyeltem egy népbüfé pénztárát. Csúcsforgalmi idő volt: tíz perc alatt tizenhárom blokk végződött öt fillérrel. A tizenhárom vevő közül ketten vállalták a pénztárosnő megvetését és ötfilléressel fizettek, a többiek kivétel nélkül öt fillérrel kevesebbet kaptak vissza. Nem akadt közülük egy sem, aki szóvá merészelte volna tenni. Villámgyors számítást végeztem: tíz perc alatt 55 fillér, az egy műszakra átszámítva huszonhat negyven. Egy hónapban kereken 800 forint. Csak kétezerötszáz pénztárban, két műszakot számítva, egy esztendő alatt éppen egy Margit-hidat tesznek félre az öt fillérekből. Ha rosszul számoltam, vagy gyengébb a forgalom, egy kisebb Tisza-híd még akkor is kitelik belőle. És ebben benne vannak az én öt fillérjeim is.

Odaléptem a pénztárhoz és marhapörköltet kértem, egy kenyérrel. Hathuszonöt — hadarta a pénztárosnő és már vissza is adott a tízforintosból háromhetvenet. Agyamat elfutotta a vér! Zsugori vagyok, jó, szőrösszívű, fukar perneheider vagyok. Szükségem van az öt fillérre! Nem bírom elviselni az elvesztését! Családi házat akarok építtetni Mátyásföldön!

Mindezt persze csak gondoltam. Mondani nem mondtam semmit, ehelyett hirtelen elhatározással letettem eléje egy csillogó ötfillérest. Külsőmre nyugalmat erőszakolva, bensőmben a vérfagyasztó következményektől rettegve vártam: mi lesz?

A pénztárosnő arcizma sem rezdült. Nyugodt mozdulattal nyujtotta felém a visszajáró pénzt.

Két darab ötfillérest.

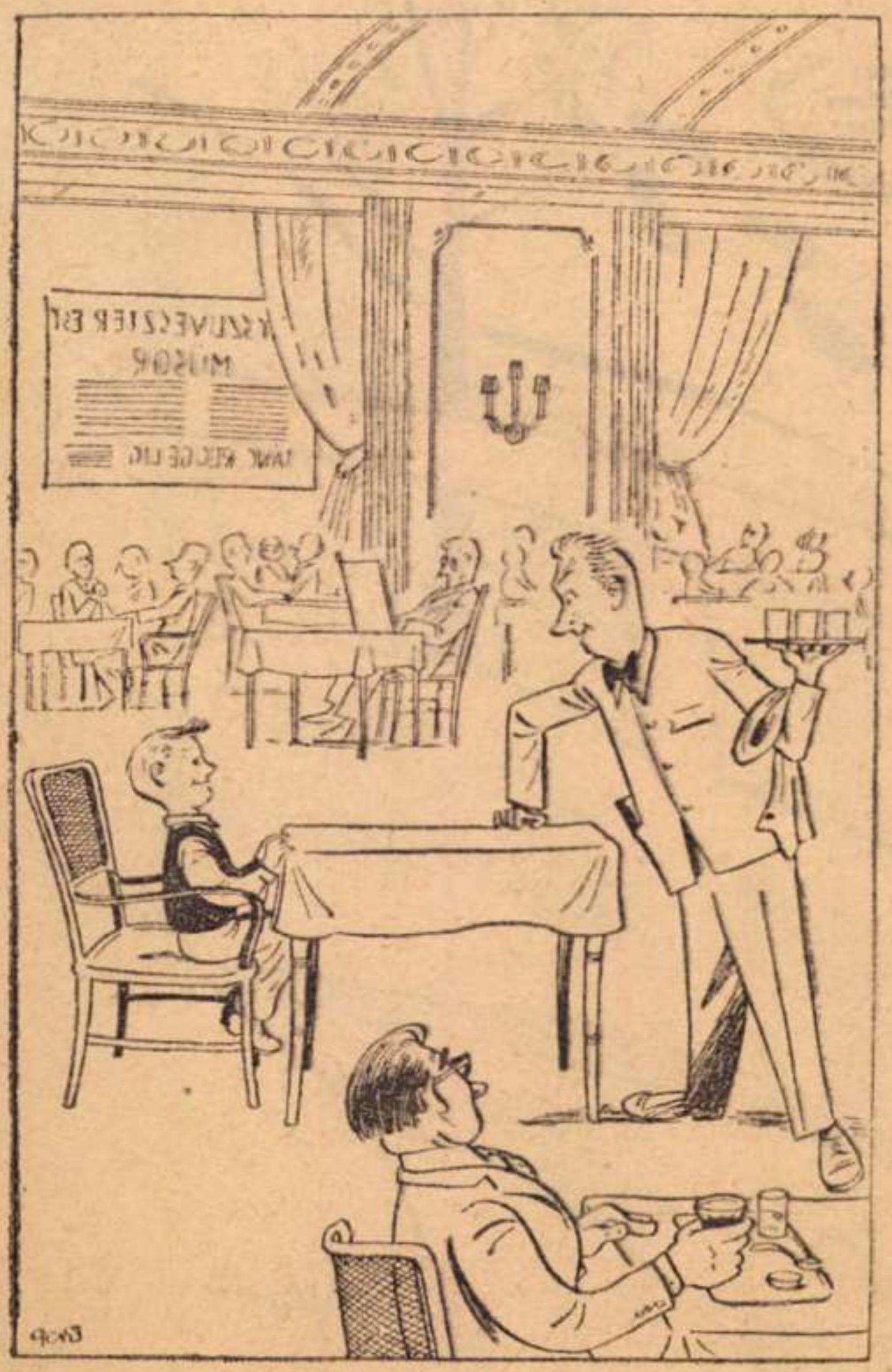
Hajdú Ferenc

A „munkaközvetítés" nyugaton

Samu: Látja, lenne itt munka, de ilyenek a szegény emberek, eddig csak néhány tábornok jelentkezett...

Ami biztos — az biztos!

— Te mit kérsz, kisfiam?
— Nem kérek semmit pincér bácsi, csak apukáméknak foglalok asztalt Szilveszterre.

Milyenek az emberek!

A jegesember: Na tessék! Nyáron rimánkodtak egy kis jégért, most meg lábbal tiporják...

Értekezleti jegyzetek

Egy felszólaló

A lényegről beszélni: gyáva.
Ám, a látszatot megóvni:
Vihart kavar egy vizeskanálba!

Az ötödik órában

Hosszúra nyúlik az értekezlet,
Ömlik a sok szó, hiába.
Ökölbe szorul a dühtől a kezem:
És jelentkezem én is szólásra.

Unalmas felszólalás

Természetet idéz a terem,
Erdei képhez fogható:
Mint csendes csermely csörgedez
A beszélő ajkán a szó.
S körötte — vándorként a zöld gyepen —
Alszik jónéhány hallgató,

— bán —

Kulturfront

Gádor Béla:

TÉMAÜZLET

Rendeltem egy dupla feketét és éppen nekifogtam egy másfélflekkes remekmű írásának, amikor a fehér papírra hirtelen baljós árnyék vetődött. Felpillantottam, rossz előérzetem nem csalt: régi ismerősöm, Garfunkel állt előttem.

— Hagyd abba! — szólt rám szigorúan. — Biztosan megint valami élettől elrugaszkodott marhaságot akarsz írni. Ha téma kell, fordulj hozzám. Most jövök az életből.

— Eredj vissza az életbe, Garfunkel — szóltam és ismét a papír fölé hajoltam. Garfunkel barátom biztatásnak vette szokatlanul szerény hangomat és leült az asztalomhoz. Rákönyökölt a papirosomra és izgatottan egészen az arcomba hajolva beszélt:

— Géplakatos szerelmes klerikális beállítottságú lányba. Elveszi és rájön, hogy az asszony lopja a zsebéből az aprópénzt. Egyszer meglesi és látja, hogy a nő szent Antalnak viszi a pénzt a templomba. Elválnak. Egy tízes.

— Hogy?

— Egy tízes. Ennyibe kerül a téma. Ott történt a házban, ahol lakom. Életszaga van és csak egy tízes. Nem kell?

Kiszabadítottam a papírt Garfunkel könyöke alól és írni kezdtem. Ez őt nem zavarta.

— Van jobb. Téesz elnök szerelmes agronómusnőbe. Kulák is. A két szerelmes férfi osztályharcot vív a nőért. Az elnök győz és vesz a nő születésnapjára egy kísérleti nyulat. A nő meghívja az elnököt vacsorára és megsüti neki a kísérleti nyulat. A kísérlet sikerül, az elnök elveszi. Huszas. Megtörtént.

— Garfunkel, ha nem mégy el azonnal, segítségért kiáltok...

— Ugyanis rájöttem — folytatta Garfunkel könyörtelenül — hogy az írók folyton írnak és nem érnek rá az életet tanulmányozni. Én ellenben nem tudok írni, de szünet nélkül az életet tanulmányozom, és majd szállítom a témát nekik. Rengeteg témám van. Témaüzletet nyitok. A padlótól a plafonig lesznek a fiókok, mindegyikre rá lesz írva, mi van benne. „Ingadozó középparaszt belép. Ára 20 frt." „Ingadozó középparaszt nem lép be. Ára 5 frt." „Konzervatív értelmiségi komplexbrigádot alakít. 30 frt." „Maszeklány és v. b. titkár szerelme. 50 frt." „Selejtgyártó megtérése. 10 frt."

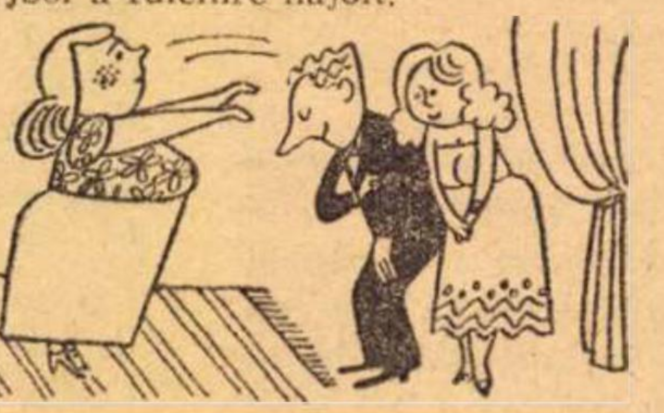
Átültem egy másik asztalhoz, de Garfunkel utánam jött és változatlan hévvel folytatta:

— Külön helyiséget rendezek be az operett-témáknak. Lesz esztergályos-operett, marós- és gyalus-operett, útkaparó-operett. Figyelsz?

— Nem.

— A témaüzletet állami támogatással létesítem. Te, úgy tudom, állami alkalmazott vagy. Adj egy tízest. Nem kérem ingyen.

Újból a fülemre hajolt.

— Fiatal herceg szerelmes táncosnőbe. Anya ellenzi a házasságot, de kiderül, hogy ő is táncosnő volt és áldását adja...

— Ez a Csárdáskirálynő! Te nyomorult!

— Adj egy ötöst.

— Nesze és menj a fenébe.

— Jó. Megyek az életbe.

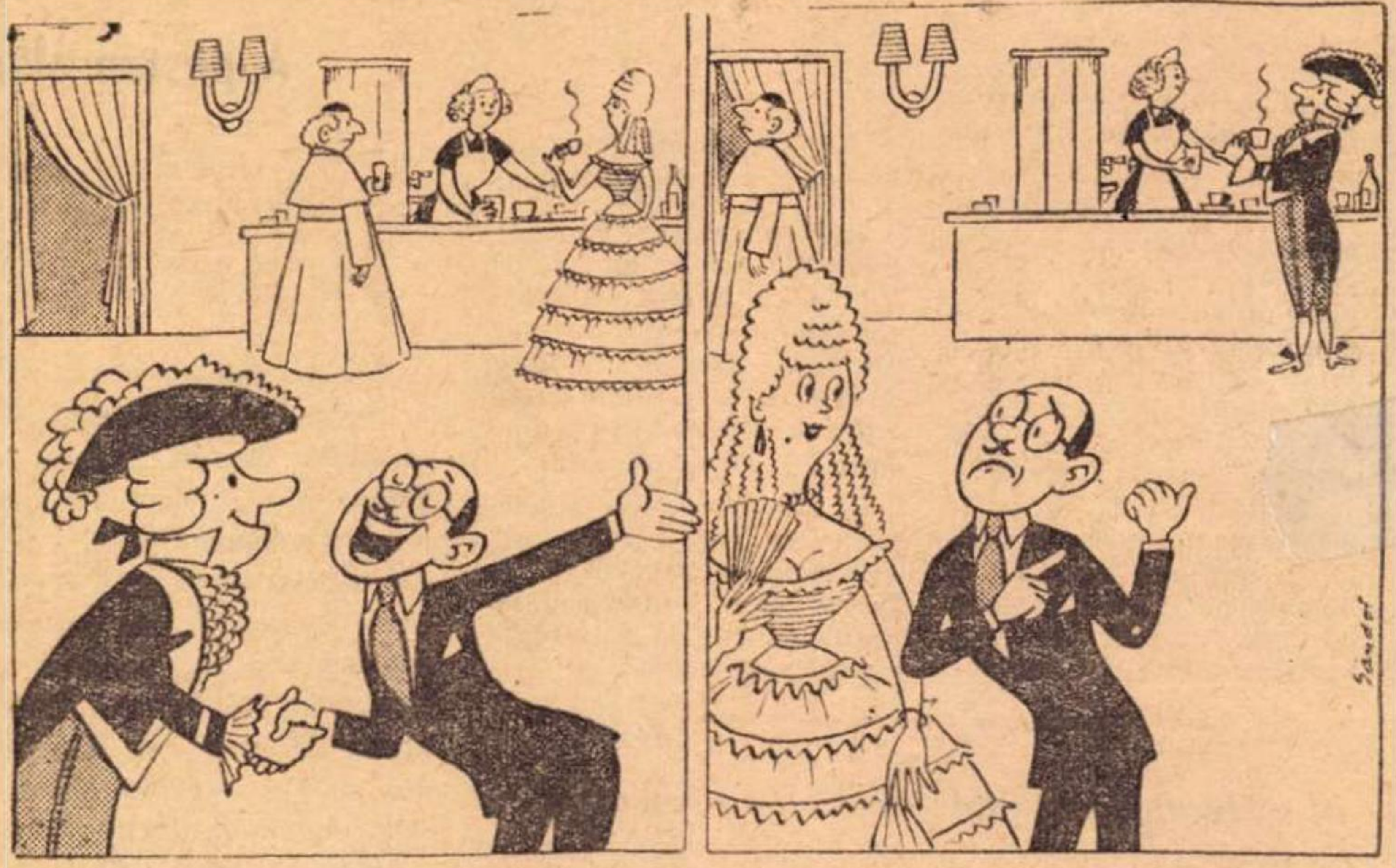
— Helyes. De az életbe többé ne gyere vissza.

Jaj, az a moziplakát!

Képünk azt a jelenetet ábrázolja, amint éppen a film legunalmasabb kockáját keresgélik plakátcélokra...

Vélemény a művészbüfében

— Öregem, nemcsak a szemedbe, de a hátad mögött is megmondom, hogy...: — ...közönséges dilettáns a szerencsétlen...:

Mindenki zokog a Kaméliás hölgy előadásán

Filmrendezők kara: Meg kell a szívnek szakadni...

FORGÁCSOK

Az irodalmi kávéházban

„Remek!" — mondtam egy novellára,
Mit Tárcaffy elém adott.
Dicsértem a színpompás stílust,
Az egyéni gondolatot.
Tárcaffy szörnyen megsértődött,
Piros orcával így felelt:
„Pedig ugy-e megkértelek rá,
Hát miért nem olvastad el?..."

Ez már baj

Cigarettát, pipát, szivart, sőt
Bagót is elfüstöltem én.
Rumot ittam. Nem született meg.
Sehogy sem az a költemény.
Füstbe ment terv lett hát a versem,
Valljuk be, néha így van ez;
A dohánynemű jó erős volt,
Ámde az ihlet — nikotex!...

Antal Gábor

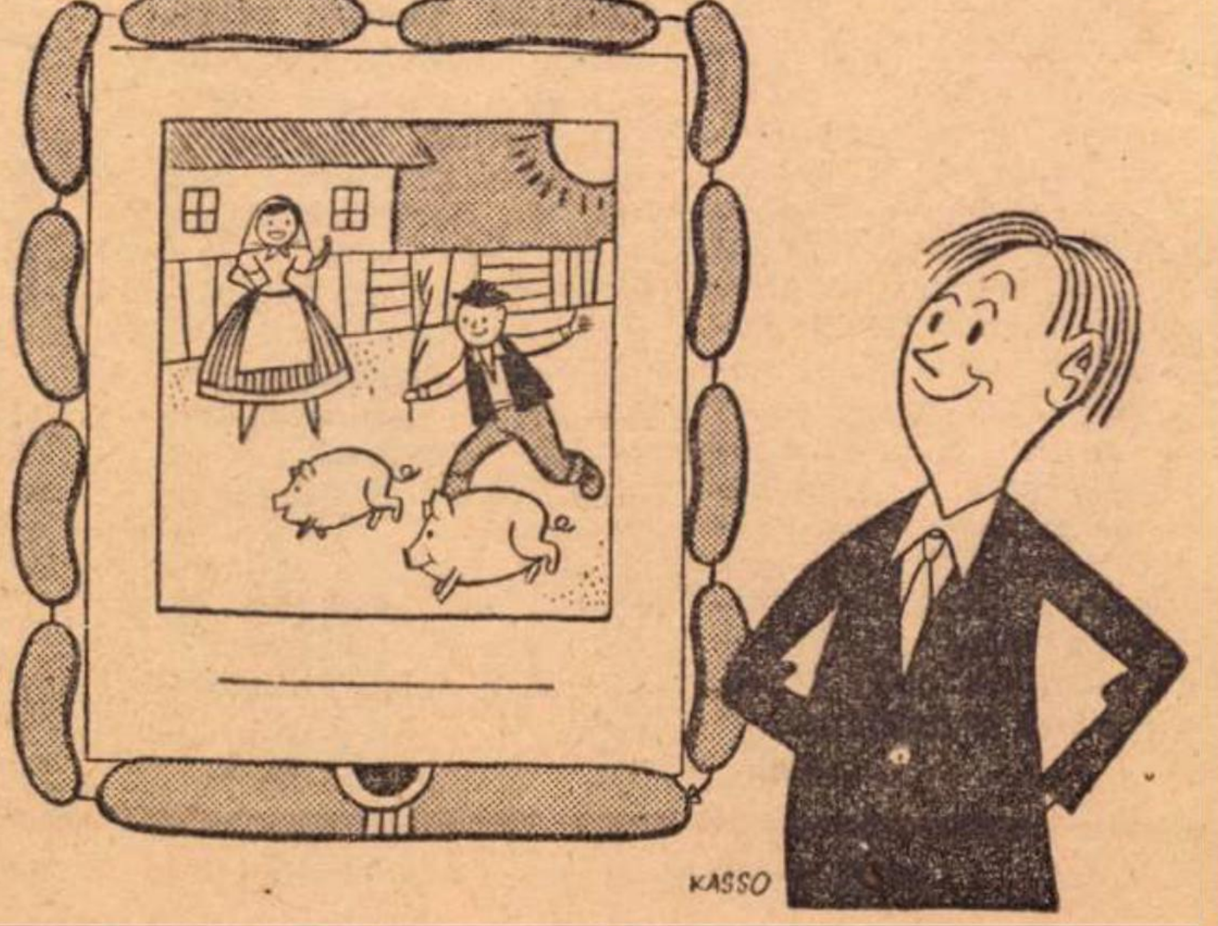
Hanyag múzsák az Olimposzon

avagy: vannak művek, amelyeknél valahogy így születik az ihlet

— Hívnak! Vegye át addig valaki a lapomat!
— Megvárunk. Kenj le egy puszit a homlokára, aztán siess vissza!

Készül a kiállításra

— Azt hiszem, ez stílusos keret lesz a képemhez...

Le a bürokráciával!

Amitől melegük lett a vállalatoknak

A Fűtéstechnikai Gazdasági Iroda a 108.400/1951. és a 2500/50/1952. O. T. számú rendeletekre való hivatkozással felhívást intézett különböző vállalatokhoz és közületekhez. A felhívás szerint minden olyan helyiségről, melyet kályhával fűtenek, tervrajzot kell készíteniök 1:100 méretben. A tervrajzhoz még a következő adatokat kérik: a helyiség megnevezése, hosszúsága, szélessége, belső magassága, s mi van a padozata alatt. A falvastagság centiméterekben, az épület anyaga, ablakok, ajtók hosszúsági és magassági méretei, valamint annak megjelölése, hogy szimpla vagy dupla ablakok vannak-e. Ilyen és ehhez hasonló kérdések megválaszolása mellett a tervrajzon meg kell jelölni az északi irányt.

A felhívást érthetően nem fogadták szívesen a vállalatok és több helyről beküldték szerkesztőségünkbe a felhívás másolatát. Igy többek között a XIV. kerületi Vendéglátóipari Vállalat is. A kísérőlevélben így írnak:

„Nem hinnénk, hogy a felhívásban idézett rendeletek szelleme megfelel a bürokrácia ellen folytatott harcnak, annál is kevésbbé, mert egy embernek, ha csak ezzel foglalkozna, egyhavi munkájába kerülne az elrendelt méricskélések elvégzése némi bányászati munkálatokkal egybekötve, hogy megállapítható legyen, mi van a padló alatt. Azt sem kérdezik, hogy a szimplát, vagy a duplát röviden vagy hosszan kérik-e? Az északi irány megállapításához a Vendéglátóipari Vállalat iránytűvel nem rendelkezik. Annak beszerzése felesleges költséget okozna, mert a jelentéshez szükséges térképészeti munkálatok befejezése után az más célra nem használható többé. Az italboltokból távozó vendégek vagy iránytű nélkül is hazatalálnak, vagy iránytűvel sem.

*

A felhívással kapcsolatban két kérdésünk van:

1. Megnézték-e az illetékesek, hogy az 1951, illetve 1952-ben kiadott rendelet nem multa-e idejét ma, amikor minden erővel az időt rabló felesleges bürokratikus rendelkezések ellen harcolunk?

2. Ha az F. G. I.-nak szüksége van ezekre az adatokra, akkor miért a fűtési évad megkezdése után bocsátja ki ezt a bonyolult körlevelet?

Itt a Mocznik-szimpla!

Ha a selejt nemcsak a filmburleszk meséjében állna bosszút azon, aki termeli, megtörténhetne, hogy a „Mocznik-szimpla" feltalálója megvágná a száját kávézás közben.

Ez a lehetőség akkor jutott eszembe, amikor a Pozsonyi út 1. szám alatt lévő eszpresszóban egy szimplát akartam inni. A kávét ugyanis nem pohárban, hanem egy volt Mocznik-féle mustáros üveg alsó felében tették elém. A „poháron" kidudorodott az üvegfelirat: „Mocznik-mustár". A magas üveg alsó része hasas pohárhoz hasonlított. Ott, ahol a zseniális újító javaslatára nyilván üvegvágó ollóval kettészelték a mustáros üveget, ferdén és élesen vonult végig a pohár széle, illetőleg a vágás vonala.

Nem mertem belőle inni, féltem, hogy megvágom a szájam. Attól is féltem, hogy mustárízűnek érzem majd a kávét. Ezért váltottam vissza a blokkot és ezért kérdem a Belkereskedelmi Minisztérium Közétkeztetési Főosztályát, hogy miért engedélyezi az ilyen fából vaskarika, illetőleg mustárosüvegből szimplás-pohár újítások kivitelezését. Hiszen ilyen alapon a közismert gömbölyű Unicum-üvegeket is feltrancsirozhatnák, abba dupla, sőt tripla is beleférne.

—ásti

Ludas Matyi ELINTÉZTE

A „Gombos villák, hol vagytok?" cmű cikk nyomán 60 darab, eddig különböző raktárakban elfekvő gombos-villa „jelentkezett". Az Enyingi Szeszgyár gazdaságának 110 dolgozója nevében köszönjük a segítséget.

★

A „Mindent a nem megfelelő helyen!" cmű cikkel egyetértünk. Intézkedtünk, hogy a húsboltokban a gyümölcsárusítást szüntessék meg.

Főv. Tan. Keresk. Cszt. Farkas Pál oszt. vez. h.

Rémes álom

A november huszonkilencedikéről harmincadikára virradó éjjel azt álmodtam, hogy irtózatos fejfájás gyötör, kapom a kabátom és rohanok a patikába valami fájdalomcsillapítóért, a gyógyszertár ajtaján tábla fityeg, leltár miatt zárva, borzasztó, gondoltam, hisz itt a Szabadsághegyen nincs több patika.

Ebből az álomból szörnyű fejfájásra ébredtem. Kaptam a kabátom és rohantam a patikába valami fájdalomcsillapítóért. A gyógyszertár ajtaján tábla fityegett: „Leltározás miatt zárva." Milyen remek — gondoltam — hogy nem koszorúérgörcsöt álmodtam magamnak.

Z. V.

Hol itt az ész?

— Beáznak az ólak! Megfagyunk, ha nem kapunk nádat.

— Költözzenek át Komárom megyébe, mert közelre nem szállíthatunk . . .

A postán alkudni is lehet?

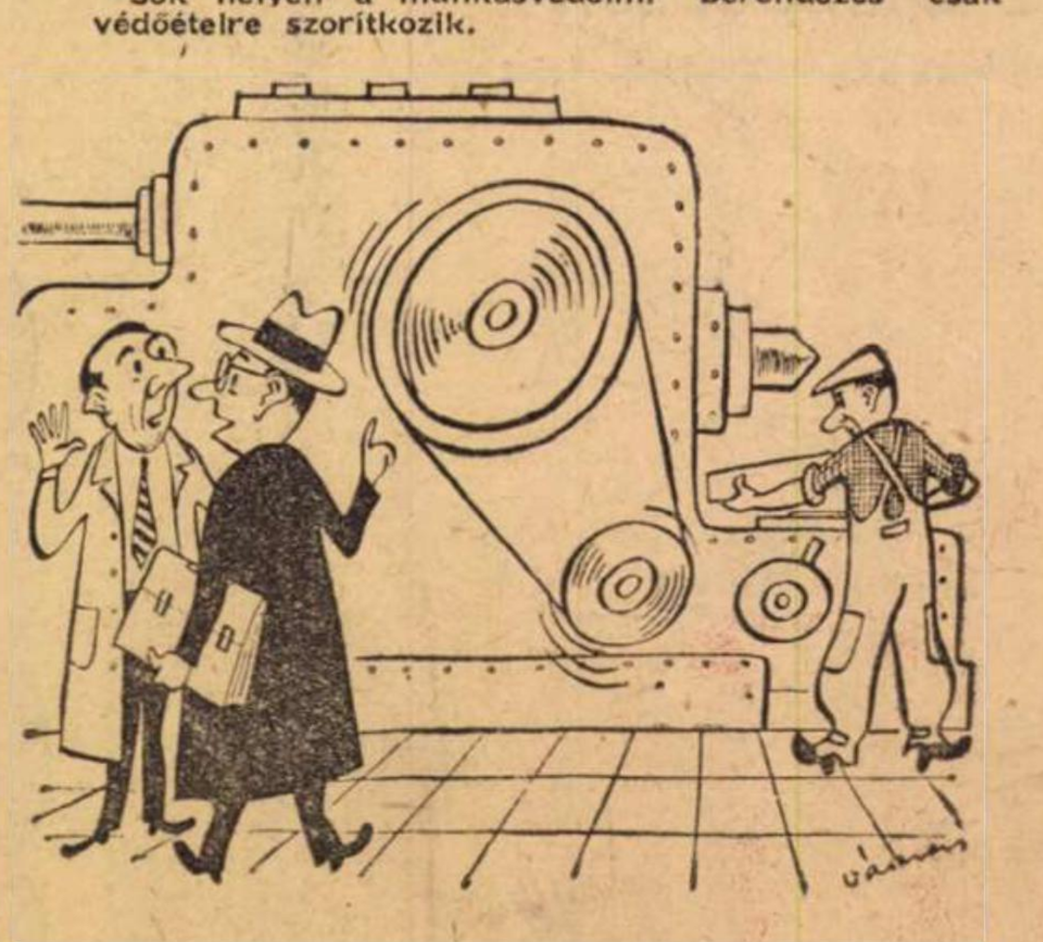

Egy Londonban élő barátom legutóbb levélben azzal a kéréssel fordult hozzám, küldjem el neki minden héten a Ludas Matyit. Szépen becsomagoltam a legfrissebb Ludas Matyit, hogy meg ne fázzék a hosszú úton, elvittem a Nyugatinál lévő postára és fizettem érte 20 fillér utazási költséget. A következő héten a Dob utcai postán adtam fel, de ott már 40 fillért kértek érte. Nem szóltam egy szót se, leszurkoltam a 40 fillért, gondolván, hogy időközben meghízott a Ludas Matyi. Egy hét mulva történetesen egy budai postára mentem és itt már 60 fillérért akarták a szállítást vállalni. Ezt már nem voltam hajlandó szó nélkül megfizetni és megmondtam, hogy a Nyugatinál előzékenyebb a kiszolgálás és olcsóbb is, mert ott 20 fillérért vállalják ugyanezt. Mire az elvtársnő kiszólt a kis ablakon: „Hát jó, legyen 20 fillér!" Ennyiben maradtunk. A következő számot — foglalkozásom következtében sokat járok-kelek — a kőbányai postahivatalba vittem. Itt szépen lemérték, megforgatták, megcirógatták Ludasunkat és zordonan kiszóltak a kisablakon: „Két forintot tessék fizetni!" Elöntött a méreg, pedig a fentiek után már humorosan kellett volna az egész dolgot felfognom. De én a kelleténél hangosabban reklamáltam a 20 filléres szállítási költséget, úgy, hogy a hivatal főnöke is meghallotta. Odajött és kioktatta a felvevőt a 20 filléres árra. Már nem is szeretem folytatni, de tény, hogy a legközelebbi héten Kőbányán egy másik kezelőnő 1 forintot kért és csak hosszas vita után egyezett bele a 20 filléres árba. Ez a totózás már kezd az idegeimre menni. De azért még arra kiváncsi lennék, mennyit kérnek a londoni útért vidéken.

Lázár Kálmán
Bp., VI., Felsőerdősor 12.

Ez aztán a megoldás!

Sok helyen a munkásvédelmi berendezés csak védőételre szorítkozik.

— Miért nem tesznek ide védőrácsot?
— Fölösleges! Naponta egy liter tejet kapnak!

Egyetem-begyedem, tengertánc

Miért hamisítottam meg ezt a gyermeknótát egy betűvel? Mert ez a tenger tánc, amit most leírok, mind az egyetem körül zajlott le.

Irataimat felvételi kérelmemmel együtt beadtam a Budapesti Orvostudományi Egyetemre. Hely hiányában áttettek Szegedre. Oda is lementem „felvételezni". Néhány nap mulva értesítettek, hogy nem vettek fel. A „felvételi vizsgán nem felelt meg" szöveg erélyesen áthúzva tintával. Mivel ezzel az áthúzással eljárásukat alaposan megindokolták, még hozzáfűzték: „5 napon belül fellebbezhet". Az indexem és az érettségi bizonyítványom hiányzott a visszaküldött iratok közül.

Nem éltem a fellebbezés jogával, s igazam volt. Nemsokára így is megjött a válasz meg sem írt fellebbezésemre. Nem vettek fel és csatoltan visszaküldték „irataimat". Örvendezve nyultam a gyanusan vékony borítékba. Fénykép volt benne. Egy vadidegen lány nézett rám bánatosan három példányban. Vajon őt vették fel helyettem, vagy engem nem vettek fel helyette?

Irataim keresésére indultam. Érettségi bizonyítványom megleltem a pesti egyetemen, de indexemet állítólag Szegedre küldték. Irtam oda és szerényen érdeklődtem: Talán a bájos ismeretlennek küldték el, hogy fényképeiért kárpótolják? Nem, náluk sohasem volt az index!

Tehát valahol Budapest és Szeged között egy szegény index árván bolyong . . . S ha most engem is megkérdeznének, mint azt a bizonyos Hajdu sógort a nótában, ezt felelném:

„Nem kívánok egyebet,
kérem az indexemet!"

V. M.

Ez nem gyerekjáték!

Napok óta törjük a fejünket, hogy a „Játékbíráló Bizottság" miért engedélyezte a „Törd a fejed!" elnevezésű társasjáték forgalombahozatalát.

A társasjáték körülbelül 10—14 éves gyermekek részére készült, de még háromszor 14 évesek számára is komoly fejtörést okoz. Különböző színű kartonlapocskákon kérdések olvashatók a tudományok világából, melyekre a játékosoknak felelniök kell. A kérdések néhol oly elképesztően könnyűek, hogy egy második elemista kisdiák is unalmasnak találná őket. Melyik 8 éves gyerek ne tudna felelni ezekre a kérdésekre: „Nevezd meg hazánk négy helységnevét!" vagy „Nevezz meg hármat a magyar szabadságharc hősei, vagy a forradalom vezérei közül!" Viszont melyik 14 éves gyerek ismeri Csürös Zoltán és Sedlmayer Kurt nevét? Mert ezt is megkérdi a kiváncsi karton.

De meglepőbb dolgokat is találunk. A „Földrajz" című sorozat 7-ik kérdése így hangzik: „A világ folyói közül mondj kettőt, kivéve a Szovjetuniót és Magyarországot!" A játék szerzője talán folyónak véli a Szovjetuniót és Magyarországot?

„A népi demokráciák költői, vagy írói közül mondj kettőt!" — hangzik az „Irodalom és művészet" harmadik kérdése, s így kapjuk meg a feleletet: „Capek, Peter Jilemniszkij". Capek nevű cseh író valóban kettő is volt, Karel Matéj Capek naturalista regényíró és Karel Capek, a népszerű író, ujságíró és humorista, azonban az előző 1927-ben, az utóbbi pedig 1938-ban halt meg, érthetetlen tehát, miért tünteti fel a társasjáték Capeket a cseh népi demokrácia írójának.

A „Történelmi kérdések"-ben a játék szerzője még nagyobb tájékozatlanságot árul el. „Mondj két parasztforradalmat!" — teszi fel az ötödik kérdést, amelyre így felel: „Ságvári Endre, Schönherz Zoltán, Hámán Kató".

Az utolsó sorozat a „Társadalomtudományi kérdések" nagyigényű címét viseli. Ilyen és ehhez hasonló kérdések olvashatók: „Mondj a nyugati kommunista pártok vezetői közül hármat!" Ezek valóban társadalmi jellegű kérdések, de vajjon miért társadalomtudományi kérdések? A szerző ezekre nem is ad feleletet — ezzel az indoklással: *„A társadalomtudományi kérdésekre nem adunk feleletet, ezeket mindenkinek anélkül is tudnia kell."* Eltekintve attól, hogy valóban tudnia kell-e mindenkinek, miért tesz fel a szerző olyan kérdéseket, amelyekre úgyis mindenki tud válaszolni?

Megmondjuk, hogy miért! Azért, mert kevés időt és figyelmet fordított a játék tervezésére, abban a biztos tudatban, hogy a Játékbíráló Bizottság, amelynek működését, úgylátszik, eddig seki sem bírálta meg, kedvezően fogja elbírálni „alkotását".

Csanádi Ákos

LUDAS MATYI. Szerkeszti a szerkesztőbizottság: **GÁDOR BÉLA** (főszerkesztő), **FÖLDES GYÖRGY** (felelős szerkesztő), **GÁSPÁR ANTAL, TABI LÁSZLÓ** (szerkesztő). **TÓNCZ TIBOR** (művészeti szerkesztő).

A kiadásért felel: a Lapkiadó Vállalat igazgatója. — Szerkesztőség: VII., Lenin-körút 9—11. Telefon: 222—271, 221—298. — Kiadóhivatal: VII., Lenin-körút 9—11. Telefon: 221—285.

Terjeszti: **Posta Központi Hírlapiroda V.** Lapterjesztési ügyek: V., József nádor-tér 1. Telefon: 183—022, 180—850.

Szikra Lapnyomda, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 6. — Felelős vezető: Kulcsár Mihály. — **Példányszám: 390.000.**

KÉZIRATOT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.